

des at være Mølletrang tilstede; men selv om det var Tilfældet, seer jeg ikke, hvorfor man ikke stiller et Forslag, som kunde udelukke Bagerne og derimod give de andre Næringer frie. Jeg kan ikke i Forholdene finde allermindste Grund til at give Møllerne fortrinsviis en Ret ligeoverfor andre Næringsveie. Det er dog egentlig Formalingen af Rug til Brød, der er Grundvolden for hele Mølleriet.

Indenrigsministeren: Jeg skal tillade mig at bemærke, at det, jeg før yttrede mig om, var det hidtilværende Forhold. Jeg yttrede mig ikke om, hvad Følgen vilde blive, naar disse Ord „til sin egen Næringsdrift“ udgaae af Lovens § 2. Det er ganske vist, at saadanne Møller tidligere ikke retlig kunde opføres uden Bevilling; men det turde dog vel hælde sig, at en streng Lov- Fortolkning maatte føre til, at selv disse Bevillinger nu efter den foreslaaede Forandring ikke længere kunde gives som hidtil, idet Diemedet med det stillede Ændringsforslag gaaer ud paa, at Maling til Næringsdrift fuldstændigt i 15 Aar skulde være forbeholdt Møllerne, saavidt Loven ei selv hjemler Undtagelser.

Formanden: Den ærede Landssthingsmand for Bornholm ønsker Ordet; han har allerede haft det 2 Gange under dette Affsnits Forhandling; jeg veed ikke, om Thinget samtykker i, at det gives ham.

Krabbe: Efter den Erfaring, jeg har, maa jeg være enig med den ærede Landssthingsmand fra Viborg (M. B. Bruun) i, at der ikke vil være stor Fare for Møllerne ved at det tilstedes Enhver at male til eget Forbrug. Det er bitterligt, at Mølleneringen paa Bornholm har været fri fra umindelig Tid af; men jeg troer næsten, at jeg kan sige, og den høit-ærede Indenrigsminister vil kunne bevidne det, at der ikke er en eneste Gaardmand paa Bornholm, som selv har anlagt en Mølle. Der er jo rigtignok en Mængde smaa Møller, Stubmøller, paa Bornholm, men de, der eie disse Møller, drive dog Møllebrug som Næringsvei, og en saadan Mølle, hvor lidt den end koster, vil dog være for betydelig for en enkelt Gaardmand at opføre, for at kunne have den Bequemmelighed at kunne formale det Korn, han bruger i sin Huusholdning. En anden Sag

er det, om en heel By kan blive enig om at opføre en Mølle i Interessentsskab; men, naar Loven formuleres saaledes, at det tydeligt sees, at det ikke er tilladt flere i Interessentsskab at opføre en Mølle, hvor de kunne formale Korn til Huusholdningen, troer jeg virkelig ikke, at der kan være mindste Fare for, at Mange skulde benytte Loven til at opføre Møller, for at kunne have den Bequemmelighed at kunne formale det Korn, som de bruge i deres egen Huusholdning.

Nyholm: Det forekommer mig, at man lægger altfor megen Vægt paa det Ændringsforslag, Udvalget har stillet, at Ordene „eller Næringsdrift“ skulde udgaae, idet man ligesom vil udlede deraf, at dette Forslag, som jeg skal tillade mig at understøtte paa det Bedste, hvis det antages, vil gjøre det umuligt for de Næringsdrivende i Fremtiden at faae Møller. Jeg kan ikke see rettere, end at man ikke lægger nok Mærke til §§ 4, 5 og 6, der just gaae ud paa, — med en eneste Undtagelse, nemlig, at de nuværende Møller skulde være fortrinsviis berettigede til at opføre nye Møller — at der for Fremtiden kan meddeles Bevillinger til Møllers Anlæg under de samme Betingelser, som hidtil have været fordrede. Jeg vil bede det ærede Thing vel overveie disse Paragrapher, inden det forkafter dette Ændringsforslag, som det forekommer mig aldeles nødvendigt at antage, hvis man nogensinde vil conservere de Rettigheder, Møllerne hidtil have haft, i de 15 Aar. Naar den meget ærede 3die Landssthingsmand for 9de Kreds (M. B. Bruun) har sagt, at § 2 der-ved aldeles ingen Betydning vilde faae, da skal jeg ikke videre gaae ind derpaa; jeg har igaar allerede udtalt mig i modsat Retning, og det har altid noget Ubehageligt ved sig at spille Cassandres Rolle med Hensyn til, hvad der vil skee i Fremtiden. For den Æne stiller Sagen sig saaledes, at Landmændene ikke ville bruge denne Ret til at anlægge Møller, for den Anden stiller det sig saaledes, at de ville bruge den i stort Omfang; jeg troer, at man ikke kan sige noget Afgjørende derom; men jeg skjøner ikke rettere, end at det kun er den gode naturlige Ret, man indrømmer enhver Landbruger, og derfor vil jeg stemme